Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2000–2001

23 490 Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

Nr. 180

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 4 januari 2001

De vaste commissies voor Justitie[1] en voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties[2] hebben op 7 december 2000 overleg gevoerd met minister Korthals van Justitie over **de brief van 4 december 2000 inzake Eurodac, alsmede de overige voorbehouden zoals gemaakt tijdens het algemeen overleg over de JBZ-raad d.d. 29 november 2000** (de punten 2e, 6, 9, 13 en 14 van de geannoteerde agenda).
Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

De heer **Van Oven** (PvdA) constateert dat er inzake punt 6, de verordening inzake het omgangsrecht, nog geen besluit voorligt. Nadere opmerkingen acht hij derhalve niet nodig.
Punt 9 behelst de richtlijn tot omschrijving van de hulp bij illegale binnenkomst. Nederland is tegenstander van het schrappen van het element winstbejag in de ontwerprichtlijn en vindt de optie van een minimum- en maximumstraf aanvaardbaar. Strikt genomen ligt hierover geen besluit voor, maar de discussie zet zich voort. Er zal een humanitaire clausule worden opgenomen, maar dat laat het schrappen van het element winstbejag onverlet. Nederland moet daar geen afstand van doen.
Ook voor punt 13, inzake de vervoerder, ligt geen besluit voor. De opstelling van de Nederlandse regering verdient steun, ook jegens het voorgestelde boetesysteem.
Punt 14 over de richtlijn betreffende de onderlinge erkenning van besluiten inzake de verwijdering van onderdanen van derde landen, blijft heikel. Er zou sprake zijn van een politiek akkoord. Eerder zijn bezwaren tegen de inhoud aangevoerd. Op basis van de summiere verslaglegging over dit punt kan moeilijk tot een heldere conclusie worden gekomen. Er lijkt geen besluit voor te liggen dat opheffing van het voorbehoud vergt.
De heer Van Oven toont zich niet overtuigd van de noodzaak om het

[1] Samenstelling:
Leden: Swildens-Rozendaal (PvdA), voorzitter, Van de Camp (CDA), Biesheuvel (CDA), Scheltema-de Nie (D66), Kalsbeek (PvdA), Zijlstra (PvdA), Apostolou (PvdA), Middel (PvdA), Van Heemst (PvdA), Dittrich (D66), ondervoorzitter, Rabbae (GroenLinks), Van Oven (PvdA), Kamp (VVD), Rouvoet (RPF/GPV), O. P. G. Vos (VVD), Passtoors (VVD), Van Wijmen (CDA), De Wit (SP), Ross-van Dorp (CDA), Niederer (VVD), Nicolaï (VVD), Halsema (GroenLinks), Weekers (VVD), Van der Staaij (SGP), Wijn (CDA).
Plv. leden: Wagenaar (PvdA), Balkenende (CDA), Verhagen (CDA), Van Vliet (D66), Arib (PvdA), Duijkers (PvdA), Kuijper (PvdA), Albayrak (PvdA), Barth (PvdA), Hoekema (D66), Karimi (GroenLinks), Santi (PvdA), Luchtenveld (VVD), Schutte (RPF/GPV), Van den Doel (VVD), Rijpstra (VVD), Rietkerk (CDA), Marijnissen (SP), Buijs (CDA), Van Baalen (VVD), Van Blerck-Woerdman (VVD), Oedayraj Singh Varma (GroenLinks), De Vries (VVD), Van Walsem (D66), Eurlings (CDA).

[2] Samenstelling:
Leden: Schutte (RPF/GPV), Te Veldhuis (VVD), ondervoorzitter, De Cloe (PvdA), voorzitter, Van den Berg (SGP), Van de Camp (CDA), Scheltema-de Nie (D66), Van der Hoeven (CDA), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), Oedayraj Singh Varma (GroenLinks), Dankers (CDA), Hoekema (D66), Rijpstra (VVD), O. P. G. Vos (VVD), Rehwinkel (PvdA), Wagenaar (PvdA), Luchtenveld (VVD), De Boer (PvdA), Duijkers (PvdA), Verburg (CDA), Rietkerk (CDA), Halsema (GroenLinks), Kant (SP), Balemans (VVD), De Swart (VVD).
Plv. leden: Rouvoet (RPF/GPV), Van Beek (VVD), Zijlstra (PvdA), Ravestein (D66), Van Wijmen (CDA), Bakker (D66), Balkenende (CDA), Barth (PvdA), Gortzak (PvdA), Rabbae (GroenLinks), Wijn (CDA), Dittrich (D66), Cherribi (VVD), Van den Doel (VVD), Van Oven (PvdA), Apostolou (PvdA), Cornielje (VVD), Kuijper (PvdA), Belinfante (PvdA), Mosterd (CDA), Eurlings (CDA), Van Gent (GroenLinks), Poppe (SP), Essers (VVD), Nicolaï (VVD).

KST50665
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2001

eerder gemaakte voorbehoud bij punt 2e, inzake Eurodac, op te heffen. De minister stelt dat het Nederlandse voorbehoud onderwerp van gesprek is geweest tijdens de bijeenkomst van de ministerraad. Uit het verslag wordt niet duidelijk dat het onderwerp van A-punt tot B-punt is opgewaardeerd, terwijl dat in de rede ligt als de discussie inhoudelijk moet worden gevoerd. Anders is niet veel meer mogelijk dan het meedelen van het voorbehoud, het afwachten van de besluitvorming en het schrijven van een brief met het verzoek om het voorbehoud op te heffen. Dat doet geen recht aan de positie van het Nederlandse parlement. Indien een voorbehoud wordt gemaakt dat niet berust op zuiver procedurele gronden als het toesturen van stukken, ligt het in de rede dat de Nederlandse regering het punt opnieuw in discussie brengt. Het punt gaat de Eurodac-verordening te buiten.
De regering wijst erop dat de besluitvorming alleen nog maar op 11 december kan plaatsvinden. In december 1999 en maart 2000 hebben eerdere ontwikkelingen op dit vlak plaatsgehad. In december 1999 zijn opmerkingen gemaakt over de comitologieproblemen. De Kamer heeft er toen geen geweldig punt van gemaakt. Vervolgens is het Europees Parlement om advies gevraagd. In het algemene advies werd voorgesteld om de artikelen 22 en 23 te schrappen. Later werd nog specifiek over deze punten gesproken. In het advies wordt duidelijke taal gesproken. De argumentatie om bij deze verordening af te wijken van de gewone comitologieregels wordt met zoveel woorden verworpen. De omstandigheid dat deze bezwaren inzake de comitologie in het Nederlandse parlement eerder ter sprake hadden kunnen komen, is op zichzelf niet doorslaggevend, aangezien het Europees Parlement zich er later over heeft uitgesproken. Dat had voor de Raad reden kunnen zijn om tot een andere constructie te komen.
Er is op dit punt duidelijk sprake van een stemverhouding 14:1. In dit verband is de vraag gewettigd of de financiering voor Eurodac voor 2001 volstrekt vervalt als het besluit niet in december wordt genomen. Is niet in het voorjaar van 2001 aanpassing van de begroting mogelijk, waardoor het geld alsnog wordt gefourneerd?
De bezwaren tegen de voorgestelde comitologieconstructie hoeven niet meer uitgebreid uiteengezet te worden. De uitvoering van de verordening wordt willekeurig en afhankelijk van het voorzitterschap. Er is precedentwerking ten aanzien van andere asiel- en migratievraagstukken. Dat is zeer belangrijk, omdat sprake is van het begin van een langere ontwikkeling. Het Fins initiatief inzake een verordening over visumaanvragen dreigt dezelfde comitologieconstructie te bevatten. Verder is er een relatie met de algemene positie van de Commissie, die sterker moet worden gemaakt. Hoe staat het met een mogelijk voornemen van de Commissie om deze zaak aanhangig te maken bij het Hof van Justitie? Kan Nederland hierin een stimulerende rol spelen?

De heer **Vos** (VVD) wijst erop dat de VVD-fractie geen voorbehouden heeft gemaakt, maar dat Eurodac in zijn fractie zeer gevoelig ligt. Het onderwerp is door Nederland getrokken en dreigt nu door de Nederlandse houding te stagneren. Dat is slecht uit te leggen en heeft zeer negatieve gevolgen voor andere onderwerpen die Nederland op de agenda wil plaatsen. Het stelsel van Eurodac geeft helderheid voor de procedures rond vingerafdrukken van vreemdelingen. Een pragmatische oplossing moet mogelijk zijn. Als het onder de Raad blijft, dan moet dat maar.

De heer **Verhagen** (CDA) herinnert aan het voorbehoud van de CDA-fractie inzake punt 6. Uit het verslag blijkt dat ook andere landen een zwaar punt hebben gemaakt van de bemiddelingspoging. Door het voorstel zouden bemiddelingspogingen geen kans krijgen. Er dreigt een zeer ongelijke verhouding tussen de partners te ontstaan. De opstelling van de

minister op dit punt verdient ondersteuning en moet worden gehandhaafd. Er is geen aanleiding om het voorbehoud in te trekken.
Ten aanzien van punt 9 is duidelijk gesteld dat gekoppeld aan het schrappen van het element winstbejag een strafverzwarende omstandigheid zou worden gecreëerd. Een meerderheid is voorstander van de opname van een humanitaire clausule. Het is onduidelijk waarom de minister vasthoudt aan zijn bezwaren terzake. Mede gelet op de grote woorden na het Doverdrama zou het slecht zijn als er geen richtlijn wordt opgesteld die een gemeenschappelijk optreden tegen mensensmokkel mogelijk maakt. De minister moet zich aansluiten bij de voorstanders van opname van een humanitaire clausule en zijn bezwaren tegen het schrappen van het element winstbejag laten varen. Het is overigens onduidelijk waarom een aantal lidstaten een strafmaat van acht jaar te hoog vindt.
De heer Verhagen hecht aan het inschakelen van de Commissie op het Eurodac-dossier. Op het moment dat het grote dossier van asiel en migratie van de derde naar de eerste pijler overgaat, moeten de Commissie en het Parlement daarbij betrokken worden. In het Verdrag van Amsterdam is een tijdslimiet van vijf jaar ingebouwd. Als Nederland aan zijn opvatting over comitologie vasthoudt, komt Eurodac niet tot stand. Dat zou niet wijs zijn, mede omdat in de overgangsperiode van vijf jaar een betere betrokkenheid van de Commissie kan worden gerealiseerd. De minister dient met kracht voort te gaan ten aanzien van de verdere ontwikkeling van Eurodac.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks) wijst erop dat de fractie van GroenLinks nooit gelukkig is geweest met Eurodac of het Verdrag van Dublin. Het gaat nu om de procedure. Het Europees Parlement heeft net als de Commissie een voorkeur voor het leggen van de uitvoering van en de controle op de verordening in handen van de Commissie. Dat is ook de gebruikelijke gang van zaken. De Raad wil dit echter in eigen hand nemen, waartegen de Nederlandse regering al eerder bezwaar heeft aangetekend. In artikel 202 staat dat de Raad zich het recht kan voorbehouden om in bijzondere gevallen bepaalde uitvoeringsbevoegdheden rechtstreeks uit te oefenen. Dat roept de vraag op of sprake is van een bijzonder geval. Het Europees Parlement meent van niet. Wat het nog erger maakt, is dat sprake lijkt te zijn van precedentwerking. Het zou goed zijn als de minister een inschatting zou geven van het oordeel van het Hof over deze kwestie.
Mevrouw Halsema sluit zich wat punt 6 betreft aan bij de heer Van Oven. Inzake punt 9 vindt zij het verontrustend dat een meerderheid van de Raad voorstander is van het schrappen van het element winstbejag. Het gaat om het bereiken van een politiek akkoord. De positie van de nationale parlementen daarin is veel kleiner. Een politiek akkoord van deze strekking moet onwenselijk worden geacht. Voor punt 13 geldt hetzelfde. Wat punt 14 betreft blijkt niet uit het verslag wat de inbreng van de Nederlandse regering is geweest.

De heer **Hoekema** (D66) spreekt zijn teleurstelling uit over het summiere verslag inzake punt 14. Er staat dat Nederland een voorbehoud heeft gemaakt, vanwege het ontbreken van parlementaire instemming. Het is te hopen dat ook inhoudelijke opmerkingen zijn gemaakt. Er is het serieuze risico van verslechtering van de positie van derdelanders als gevolg van dit voorstel.
Nederland heeft terecht het voorstel voor punt 13 afgewezen en dient bij dit standpunt te persisteren. Het zou goed zijn om te horen welke andere landen de Nederlandse positie hebben gesteund.
Nederland heeft zich tegen het schrappen van het element winstbejag verklaard. Er wordt gewerkt aan een oplossing om via een humanitaire clausule hetzelfde te bereiken. De haalbaarheid daarvan is onhelder.

Inzake punt 6, het omgangsrecht, is de prioriteit gelegd bij het kinderbeschermingsverdrag. Er zijn door anderen reeds behartigenswaardige opmerkingen gemaakt over omgangsrecht, bemiddeling en gelijkstelling van de positie van ongehuwd samenwonenden aan die van gehuwden.
Voor de fractie van D66 ligt Eurodac gevoelig. Er is zeker begrip voor de noodzaak om met het systeem te gaan werken en voor de positie waarin de minister is komen te verkeren. Betrokkenheid van de Commissie is echter van groot belang, mede gezien de precedentwerking van dit onderdeel. Dit klemt temeer, omdat in de komende jaren nogal wat asielonderwerpen aan de orde zullen komen. De positie van de Commissie moet daarin zo sterk mogelijk worden gemaakt. Moet de Raad inderdaad op 11 december beslissen?

Antwoord van de regering

De **minister** bevestigt dat met betrekking tot punt 14 geen beslissing is genomen. Het wachten is op nieuwe voorstellen. De Nederlandse inbreng is bekend.
Punt 9 ligt moeilijker, want veel landen menen dat het begrip winstbejag kan worden geschrapt. De Nederlandse regering heeft er echter met klem aan vastgehouden en kreeg daarbij steun van enkele andere landen. Vervolgens is de gedachte geopperd om het begrip winstbejag te schrappen en een humanitaire clausule als rechtvaardigingsgrond in te brengen om degenen die uit ideële motieven mensen naar Nederland smokkelen, niet strafbaar te laten zijn. De nadere voorstellen zullen worden afgewacht, waarbij Nederland zich in de voorbereiding op het standpunt blijft stellen dat het begrip winstbejag moet worden gehandhaafd. Sommige landen vinden een maximumstraf van acht jaar te hoog en niet passend in hun systeem. Een land als Denemarken wil eigenlijk niet verder gaan dan vier jaar. Dat standpunt heeft Nederland aanvankelijk ook ingenomen. Cumulatief wordt de straf in Nederland echter vaak meer dan acht jaar. Als alle landen zich uiteindelijk kunnen vinden in een strafbedreiging van ten minste acht jaar, zal Nederland zich daarbij neerleggen.
Punt 13 is duidelijk door Nederland geblokkeerd, daarin voorzichtig bijgevallen door België en uiteindelijk ook door Zweden. Aangezien Zweden de volgende voorzitter is, wil de Nederlandse regering het daarop laten aankomen, in de hoop dat het land met gunstiger voorstellen zal komen.
Er is geen definitief besluit genomen over punt 14. Nederland heeft als enige lidstaat een voorbehoud. Het belangrijkste bezwaar betreft de voorziene verslechtering van de positie van derdelanders. Ieder land mag echter uitvoering aan de verwijderingsmaatregel geven volgens de nationale wet- en regelgeving. Voor de regering was dat voldoende om akkoord te gaan.
Waarom is van Eurodac geen B-punt gemaakt? De minister kende de inhoudelijke bezwaren die in de Kamer leefden, maar wist niet of het daarbij ging om een meerderheid. Om die reden is uitgegaan van een formeel voorbehoud, waarbij in de wandelgangen duidelijk is gemaakt dat het verder ging dan dat. Vandaar dat bij de Europese Commissie grote ongerustheid ontstond. Ook de Commissie heeft, ondanks haar bezwaren, de voorkeur dat het doorgaat.
De Kamer heeft in en na het algemeen overleg van 29 november aangegeven niet te kunnen instemmen met het voorstel van de Eurodacverordening. Het bezwaar lag voornamelijk in de comitologiebepalingen. Tijdens de bijeenkomst is allereerst een voorbehoud gemaakt bij punt 2b. Vervolgens bij Eurojust. Uiteindelijk is de rest van de voorbehouden in één keer naar voren gebracht. Daarop dreigde de vestiging van de politieacademie aan de orde te komen. Als dat gebeurd was, zou het onmogelijk zijn geweest om daarbij een inbreng te leveren.

Het Eurodac-systeem is goed en nodig voor de Dublinovereenkomst. De bevoegdheden voor de uitvoering zouden moeten berusten bij de Europese Commissie. De Raad heeft echter de mogelijkheid om de uitvoering bij zichzelf te houden. In overweging 13 staat: «Aangezien alleen de lidstaten verantwoordelijk zijn voor het identificeren en klasseren van de door de centrale eenheid verstrekte vergelijkingsresultaten en voor het afschermen van gegevens betreffende personen die als vluchteling erkend en toegelaten zijn en aangezien deze verantwoordelijkheid betrekking heeft op het zeer gevoelige gebied van de verwerking van persoonsgegevens en gevolgen kan hebben voor het uitoefenen van individuele vrijheden, heeft de Raad bijzondere redenen om zich bepaalde uitvoerende bevoegdheden voor te behouden, met name wat betreft de aanneming van maatregelen om de veiligheid en betrouwbaarheid van die gegevens te garanderen». Volgens overweging 12 kan de doelstelling van de overwogen maatregelen, de invoering bij de Commissie van een systeem voor de vergelijking van vingerafdrukgegevens ten behoeve van de uitvoering van het asielbeleid van de Gemeenschap, juist door de aard ervan onvoldoende door de lidstaten worden verwezenlijkt, zodat dit overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel van artikel 5 van het verdrag beter door de Gemeenschap kan geschieden. Overeenkomstig het proportionaliteitsbeginsel van genoemd artikel reikt deze verordening niet verder dan hetgeen nodig is voor het bereiken van deze doelstelling. Dit is precies de ratio om te komen tot het Eurodac-systeem. Dat wil niet zeggen dat daarmee alle uitvoeringsregels aan de Europese Commissie worden toegewezen, iets waar de Nederlandse regering voorstander van zou zijn. Het is voor sommige landen, Frankrijk, Duitsland en in mindere mate Engeland, echter onbespreekbaar. Deze landen willen het zeker voorlopig in eigen hand houden. Het is een simpele keuze: het Eurodac-systeem komt er niet vanwege Nederland of het komt er op de voorgestelde wijze. De Europese Commissie kan deze zaak voorleggen aan het Hof van Justitie, maar het is zeer de vraag of de Commissie het daarop laat aankomen. Dat heeft bijvoorbeeld te maken met artikel 24: «De Commissie legt aan het Europees Parlement en aan de Raad jaarlijks een verslag voor over de activiteiten van de centrale eenheid. Het jaarverslag bevat informatie over het beheer en de resultaten van Eurodac in het licht van vooraf vastgestelde kwantitatieve indicatoren voor de in lid 2 bedoelde doelstelling». Met andere woorden, de Commissie en het Parlement zullen wel degelijk op de hoogte worden gesteld van wat er gebeurt. Bovendien komt er volgens artikel 24, lid 5, binnen een termijn van drie jaar een evaluatie: «Drie jaar nadat de werkzaamheden van Eurodac zijn aangevangen en elke zes jaar nadien stelt de Commissie een algehele beoordeling van Eurodac op, waarin de bereikte resultaten worden afgezet tegen de doelstellingen en waarin wordt nagegaan of de uitgangspunten nog gelden en welke gevolgen er voor de toekomstige werkzaamheden zijn». Er kan van worden uitgegaan dat de comitologie deel van deze evaluatie zal uitmaken. De Nederlandse regering zal ertoe bijdragen dat bij die gelegenheid een wijziging inzake de uitvoeringsregelingen wordt voorgesteld. Daarnaast dient nog gemeld te worden dat het secretariaat en het beheer bij de Europese Commissie komen te berusten.
Als eenmaal een raadsbesluit is genomen, is het niet raadzaam dat Nederland daartegen gaat ageren. Wel kan een verklaring aan de notulen van de Raad worden toegevoegd, waarin opgenomen is dat er geen precedentwerking van mag uitgaan. Die verklaring moet eerst worden meegedeeld aan Brussel. Brussel moet vervolgens de andere landen melden dat Nederland een verklaring wil afleggen. Daarop kan dan weer commentaar worden geleverd. De verklaring zou de volgende vorm kunnen krijgen: «Nederland kan instemmen met de totstandkoming van de verordening van de Raad betreffende Eurodac. Nederland wenst in dat verband echter te verklaren dat artikel 22 van de verordening, waarin de Raad zich bepaalde uitvoerende bevoegdheden voorbehoudt, geen precedent mag

vormen voor toekomstige besluiten genomen uit hoofde van het derde deel titel IV van het EG-verdrag». Het lijkt niet raadzaam om voortdurend aandacht te blijven vragen voor verandering van de regeling die nu tot stand zal komen. Wel moet de comitologie nadrukkelijk onderwerp zijn bij de vastgelegde evaluatie. Nederland moet zich thans neerleggen bij het Eurodac-systeem met de kanttekening dat het systeem geen precedentwerking mag hebben.
Financieel gezien is besluitvorming noodzakelijk. Het gaat niet om de begroting voor 2001, maar om die voor 2000. Er zijn geen gelden gereserveerd voor het jaar 2001. Als nu geen besluit wordt genomen, kan zowel in 2000 als in 2001 niets worden gedaan. Europa zou het Nederland niet in dank afnemen als dit de uitkomst zou zijn. Daarbij moet erop worden gewezen dat de Nederlandse regering vanaf 1994 bij voortduring heeft aangedrongen op een internationaal systeem en dat eerder geen voorbehoud is gemaakt.

Nadere gedachtewisseling

De heer **Van Oven** (PvdA) hecht waarde aan de invoering van het systeem van Eurodac, waarvoor financiering uiteraard noodzakelijk is. Het opnemen van een verklaring verdient ondersteuning, maar in de verklaring moet ook worden opgenomen dat de comitologie in de evaluatie nadrukkelijk aan de orde moet komen. Het houdt in dat de Nederlandse regering zich bij toekomstige besluitvorming op dit punt hard zal maken, om te beginnen bij het Finse initiatief inzake een verordening op visumverlening. Vastgesteld kan worden dat de regering in voorkomende gevallen waarin sprake is van een voorbehoud van de meerderheid van het parlement daadwerkelijk bereid is om een agendapunt opnieuw inhoudelijk in de Raad bespreekbaar te maken. Onder deze omstandigheden kan het voorbehoud worden ingetrokken.

De heer **Vos** (VVD) kan zich vinden in de voorgestelde verklaring.

De heer **Verhagen** (CDA) sluit zich aan bij de laatste opmerking van de heer Van Oven. Er was sprake van een voorbehoud, formeel geconcludeerd door de voorzitter van de commissie voor Justitie. Daarmee hoort de minister bij zijn inbreng rekening te houden.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks) verklaart zich nogmaals tegen het Eurodac-systeem, omdat het impliciet een versterking van het Verdrag van Dublin is en omdat er te weinig waarborgen zijn voor een zorgvuldige omgang met vingerafdrukken. Deze inhoudelijke bezwaren kunnen niet opnieuw een rol gaan spelen op het moment dat een procedureel conflict dreigt. De minister zal ijveren voor het opnemen van de comitologie in de evaluatie. Daarover moet een zinsnede worden opgenomen in de verklaring. Als dat gebeurt, kan het voorbehoud worden ingetrokken.

De heer **Hoekema** (D66) pleit bij de minister voor een duidelijk onderscheid tussen een procedureel en een inhoudelijk voorbehoud. Alles afwegende en met het oog op de door de minister voorgestelde verklaring trekt hij het voorbehoud in.

De **minister** stelt voor aan de verklaring de volgende zinsnede toe te voegen: «Nederland wacht op dit punt de resultaten van de evaluatie, genoemd in artikel 24 van de verordening, af».
Eerder had de minister ingeschat dat de fracties van de PvdA, D66, GroenLinks en de SP een voorbehoud maakten. Dat is precies de helft van het parlement. Echte duidelijkheid was er dus niet. Wanneer inhoudelijke

voorbehouden moeten worden gemaakt, moet dat in de commissie duidelijk worden of, ingeval van onduidelijkheid, terugkomen in het plenaire debat.
Over de punten 6, 9 en 13 liggen voorbehouden voor, maar daarop zal nog worden teruggekomen. Voor punt 14 ligt echter wel een besluit voor, terwijl het voorbehoud nog niet is ingetrokken.

De heer **Van Oven** (PvdA) meent dat het gaat om een politiek akkoord. Hij is nog niet overtuigd van de zinvolheid van de voorgestelde regeling en handhaaft zijn bezwaren.

De heer **Verhagen** (CDA) constateert dat nationale wetgeving terzake overeind blijft.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks) vindt het feit dat het een facultatieve regeling wordt, onvoldoende bescherming tegen het naar beneden afglijden van de rechtspositie van derdelanders en handhaaft haar voorbehoud. Het besluit staat haaks op de intenties van Tampere.

De heer **Hoekema** (D66) heeft hetzelfde inhoudelijke bezwaar tegen het voorliggende politiek akkoord. Hij acht het echter de vraag of een politiek akkoord moet worden gezien als een bindend besluit.

De **minister** zegt dat het een vreemde indruk maakt als ingestemd wordt met een politiek akkoord en vervolgens een voorbehoud wordt gemaakt bij het bindend besluit. Hij vraagt om helderheid vóór het kerstreces. Het lijkt nu weer 75–75 te zijn, waarmee er geen inhoudelijk voorbehoud op dit punt is.

De **voorzitter** concludeert dat het voorbehoud bij punt 2e is vervallen. Hij stelt voor het voorbehoud bij punt 14 aan de orde te stellen tijdens de procedurevergadering die in week 50 zal worden gehouden.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,
Swildens-Rozendaal

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
De Cloe

De griffier van de vaste commissie voor Justitie,
Pe